

Wakacje 2022

Teatr w gotyckich zamkach

– Ten festiwal jest fantastycznym powiązaniem naszych diamentów, czyli sztuki teatralnej, i wspaniałych zabytków Warmii i Mazur – mówią organizatorzy z „Jaracza”.

Norbert Kaczan

Ideą festiwalu „Teatr Jaracza na zamkach” jest prezentacja spektakli w oryginalnych, niekonwencjonalnych przestrzeniach zabytkowych dziedzińców na Warmii i Mazurach. – To autorski projekt Zbigniewa Brzozy, dyrektora Teatru Jaracza w Olsztynie – przypomina Andrzej Fabisiak, jego zastępca. – Jest konwencją sprawdzoną, która w ubiegłym roku miała znakomity odzew. Dlatego liczymy na sukces także teraz.

Na początek Szekspir

Tegoroczny przegląd otworzy we wtorek o godz. 20 na dziedzińcu zamku w Olsztynie komedia Williama Szekspira „Jak wam się podoba”. To jedna z najchętniej wystawianych sztuk wybitnego angielskiego dramaturga. Opowiada o Rozalindzie, która ucieka z dworu tyrana księcia Fryderyka do Lasu Ardeńskiego, gdzie podaje się za mężczyznę – Ganimeda, wywołując tym samym serię pomyłek. W Rozalindzie zakochuje się Orlando, z kolei urokowi Ganimeda ulega Febe. I choć treść na pozór wydaje się blaha, to ambicją twórców z „Jaracza” było poruszenie ważkich i aktualnych tematów.

– Tworząc ten spektakl, szukaliśmy takiej drogi, by historie opowiedziane przez Szekspira mogły jakoś odwoływać się do problemów znanych nam współcześnie – tłumaczy reżyser Krzysztof Rekowski. – Historia dziewczyny, która przebiega się za chłopaka, może być dziś traktowana dużo poważniej, choćby jako szukanie własnej tożsamości, sprawdzania się w roli innej płci czy po prostu walka o akceptację.

Fabisiak z kolei podkreśla: – Myślę, że „Jak wam się podoba” to zna-

◀ Zamek w Reszlu

FOT. MARTA
BŁAŻEJOWSKA
/ AGENCJA
WYBORCZA.PL

komite otwarcie, bo sięgamy do klasyki, a spektakl zostanie wystawiony w jednym z najpiękniejszych zamków Warmii i Mazur.

Szturm Krzyżaków

Udział w festiwalu może być doskonałym pretekstem do poznania zabytków z tego regionu. To często nie tylko architektoniczne cuda, ale też barwne opowieści związane z jego dawnymi mieszkańcami.

Najsłynniejszym w historii lokatorem zamku w Olsztynie był Mikołaj Kopernik. Astronom dwukrotnie był tu administratorem kapituły – najpierw w latach 1516-19, a potem 1520-21. Odpowiadał również za bezpieczeństwo miasta. I sprawdził się w tej roli, gdy w 1521 r. odparł szturm Krzyżaków na zamek. Najpierw otoczyli miasto, żądając jego poddania, ale Kopernik nie uległ presji. Najeźdźcy postanowili więc działać z zaskoczenia. Początkowo wszystko szło po ich myśli i Krzyżakom udało się wyrąbać boczną furtę w bramie. Chcieli w ten sposób odwrócić uwagę i zająć mury. Rozpoczęła się walka wręcz. Na zamku podniesiono alarm, a olsztyńskiej załozce udało się opanować sytuację. Nie znamy liczby ofiar, jaką pochłonęło starcie.

Działo się to w okolicach dzisiejszego parku Podzamcze od strony

ul. Nowowiejskiego. Warto przy okazji pospacerować wśród zieleń, nad brzegiem rzeki Łyny.

Kopernik w Olsztynie nie zapominał o swojej największej pasji. Przy okazji śledzenia ruchu Słońca przygotował niezwykle przemyślaną tablicę astronomiczną. Wykonał ją na krużganku zamkowym – bezpośrednio nad wejściem do swojego mieszkania. To na niej można było śledzić ruch centralnej gwiazdy Układu Słonecznego. Tablica przetrwała do dzisiaj i cieszy oczy także obecnych miłośników astronomii. Jest to jedyny na świecie zachowany przyrząd astronomiczny wykonany ręką słynnego uczonego.

Ostatnia czarownica

Z kolei Reszel, gdzie aktorzy wystąpią w drugiej połowie sierpnia, przeszedł do historii jako miejsce, gdzie po raz ostatni w dziejach Europy człowiek splonął za karę na stosie. Skazaną była Barbara Zdunk, nieszczęśliwie zakochana w znacznie młodszym od siebie mężczyźnie. Kobieta miała podłożyć ogień pod dom, w którym on spał. Pożar wybuchł w Reszlu w nocy z 16 na 17 września 1807 r. Od ognia zajęło się sześć budynków, zginęło dwoje ludzi.

Zdunk została oskarżona o wywołanie pożaru za pomocą czarów, a sąd miejski skazał ją na śmierć na

O zamkach Warmii i Mazur

Gustaw Marek Brzezin

marszałek
województwa
warmińsko-mazurskiego

• Warmia i Mazury to region unikalny, zarówno pod względem przyrodniczo-krajobrazowym, jak i historyczno-kulturowym. Żeby dobrze poznać tę krainę i posmakować jej klimatu, polecam poruszenie się szlakami łączącymi miejsca związane z wybranym tematem, okresem historycznym czy walorami natury. Na Szlaku Zamków Gotyckich można podziwiać budowle o różnym przeznaczeniu i charakterze. W znakomitym stanie znajdują się zamki w Olsztynie, Nidzicy, Lidzbarku Warmińskim, Kętrzynie, Rynie, Giżycku oraz Ostródzie. Nie zapomnijmy również o wspaniałym zamku w Reszlu. Pod koniec ub. roku pierwszy raz w powojennej historii krużganek olsztyńskiego zamku doczekał się kompleksowego remontu. Wartość prac wyniosła ok. 1,2 mln zł, z czego samorząd województwa przeznaczył blisko 670 tys. zł. ● **not. nok**

stosie. Ta decyzja wywołała wiele dyskusji. Możliwe bowiem było, że kobieta była upośledzona umysłowo, a w rzeczywistości Reszel podpalił przebywający wówczas w mieście żołnierze armii napoleońskiej. Sprawa przeszła przez wszystkie instancje sądownictwa pruskiego, aż do króla Fryderyka Wilhelma III Pruskiego, który ostatecznie zatwierdził wyrok. 21 sierpnia 1811 r. Zdunk została spalona na ostatnim w Europie stosie. Według niektórych przekazów kobieta została uduszona przez katar jeszcze przed podłożeniem ognia, aby oszczędzić jej cierpień.

Dzisiaj po Zdunk pozostała na zamku piwnica, gdzie najprawdopodobniej była więziona. Na zwiedzających czeka także stała Wystawa Tortur z 50 eksponatami, wśród których można zobaczyć m.in.: „fotel czarownicy”, „żelazną dziewicę”, „kolysek Judasza” oraz „torturę wody”.

Kolejną atrakcją jest baszta, z której roztacza się piękny widok na klasztor Katarzynek, ratusz, okazałą farę z XIV w. oraz równie wiekowy gotycki most na rzece Sajnie. Pomiedzy nimi wznoszą się kamieniczki, pod którymi odkryto XIV-wieczny drewniano-kamionkowy system odwadniający.

Spacerując po zamkowych murach, warto zwrócić uwagę na zachowane detale. Po zewnętrznej stronie bramy przetrwały prowadnice do okutych brzoź, na które zamknięto otwór wejściowy. W wyższych kondygnacjach istnieją otwory, tzw. machikuly, służące do rzucania kamieni oraz lania wrzątku i roztopionej smoły na oblegających. W skrzydłach zachodnim i północnym znajdują się ganki obronne obiegające dawniej cały zamek.

Samo miasteczko zaś, dzięki unikalnej średniowiecznej architekturze i zachowanemu układowi ulic, wpisane zostało na listę UNESCO. ●

Partner

Partnerem Głównym Olsztyn Green Festival jest Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego